

Klub mladih raziskovalcev in mentorjev
"HEUREKA"
IV. osnovna šola Celje

TURISTIČNE TOČKE V CELJU

(Raziskovalna naloga iz turizma)

36 strani
21 fotografij
4 preglednice
1 priloga

Mentor: Mojmir Mosbrucker

Avtorja: Tine Preložnik, 8.b
Lovro Seljak, 8.b

Celje, marec 2019

KAZALO VSEBINE

Povzetek	2
1 UVOD	3
1.1 Turizem - pojem, sestavine in vrste	3
1.2 Turistični promet v Celju	4
2 NAMEN IN METODOLOGIJA DELA	6
2.1 Namen raziskave in hipoteze	6
2.2 Metodologija dela	6
3 TURISTIČNE TOČKE V CELJU IN BLIŽNJI OKOLICI	8
3.1 Turistična ponudba po vsebini	8
3.1.1 Naravne znamenitosti.....	8
3.1.2 Zgodovinske znamenitosti	9
3.1.3 Kulturno-umetniška in tehniška dediščina	10
3.1.4 Športno-rekreacijska ponudba	16
3.1.5 Zabava in nakupi.....	18
3.1.6 Nastanitev in gostinska ponudba	19
3.2 Ponudba, dostopnost, opremljenost in urejenost turističnih točk	23
3.2.1 Ponudba turističnih točk	26
3.2.2 Dostopnost turističnih točk.....	27
3.2.2.1 Dostop do informacij.....	27
3.2.2.2 Odpiralni čas.....	27
3.2.2.3 Časovna dostopnost.....	28
3.2.2.4 Prometna povezanost	29
3.2.2.5 Dostopnost za gibalno ovirane osebe.....	29
3.2.3 Opremljenost in urejenost turističnih točk.....	30
3.2.3.1 Opremljenost.....	30
3.2.3.2 Urejenost.....	31
3.3 Neizkoriščene možnosti	32
4 ZAKLJUČEK	34
Viri in literatura	35
Priloga	36

Povzetek

Turizem v Sloveniji ustvarja 12 % BDP in 8 % celotnega izvoza. V zadnjih petih letih v Občini Celje beležijo 5% rast obiska na leto. Leta 2017 so v občini Celje našeli 28069 turističnih obiskov in 55558 prenočitev. Najbolj obiskani turistični točki sta mestno jedro in Stari grad.

V nalogi predstavlja 100 "točk" turistične ponudbe v Celju. Raziskala sva njihove vsebine, dostopnost, opremljenost in urejenost. Informacije sva uredila in predstavila v zbirniku ter poiskala nekatere še neizkoriščene vsebine in dejavnosti, ki jih lahko vključimo v turistično ponudbo Celja.

Tretjina turističnih točk ponuja prilagojene tematske vsebine. Predstavitve na spletu in v tiskani obliki sva ocenila s srednjo oceno 4,4. Dve tretjini točk je od TIC Celje na Glavnem trgu dostopnih v 5-10 minutah. 60% obravnavanih turističnih točk je dostopnih za gibalno ovirane osebe, 77% jih je opremljenih s straniščem, tretjina s pitno vodo in polovica s klopmi. Urejenost turističnih točk sva ocenila s srednjo oceno 4,6.

Na koncu navajava 29 pomanjkljivosti in predlogov za izboljšanje turistične ponudbe. Ocenjujeva, da bi bilo potrebno vso ponudbo zbrati na enem mestu in jo poenoteno ponuditi obiskovalcem.

1 UVOD

Turizem je gospodarska dejavnost, katere pomen iz leta v leto narašča. Zmeraj več imamo kakovostnih informacij ter prometnih povezav. Konkurenca med prevozniki niža cene. Naravna, zgodovinska, kulturna, umetnostna in tehniška dediščina so našle svoje mesto v turistični ponudbi. Človek ima več prostega časa in del denarja nameni zadovoljevanju zdravstvenih, telesnih, duševnih, kulturnih, gospodarskih, tehnoloških in drugih potreb. Turizem pritegne tudi številne druge dejavnosti (Zorko, 1999).

1.1 Turizem - pojem, sestavine in vrste

"Turizem je celota odnosov in pojavov, povezanih z gibanjem in potrošnjo izven kraja stalnega bivanja v želji, da se zadovoljijo rekreativne, kulturne in druge potrebe" (Bračič, 1983, str. 85). Iz te definicije lahko ugotovimo, da je turist oseba, ki obiše določen kraj za 24 ur in več zaradi zabave, zdravstvenih, verskih, športnih, poslovnih in drugih razlogov (Zorko, 1999).

"Sestavine turizma so:

- Turistična ponudba: sem sodijo turistični potencial (naravne in družbeno-kulturne sestavine pokrajine ter infrastruktura), turistična opremljenost (objekti za bivanje, zabavo, prevoz, oskrbo idr.), turistične organizacije (zveze, društva, upravni organi) in prebivalstvo turističnih območij.
- Turistično povpraševanje: sem uvrščamo turistične potrebe (po miru, sprostitvi, komunikaciji, spremembi...) in povpraševanja po turističnih storitvah, ki so posledica zdravstvenih, telesnih, duševnih, kulturnih, gospodarskih, tehnoloških, družbenih in demografskih motivov.
- Posredovalci turizma so predvsem sodobna komunikacijska sredstva.
- Specifični dejavniki, kamor prištevamo še nekatere objektivne in subjektivne dejavnike: razpoložljiva denarna sredstva, prosti čas, socialno stanje, politične razmere in predpisi, obveščanje ipd." (Jeršič, 1985, str. 20).

"...Različni motivi, razmere in dejavniki turizma prispevajo k različnim oblikam turističnega prometa. Tako govorimo o športnem, rekreativnem, kulturnem, mladinskem, seniorskem, verskem, letnem, zimskem, izletniškem, stacionarnem... turizmu" (Jeršič, 1985, str. 21).

Turizem v Sloveniji ustvarja 12 % BDP in 8 % celotnega izvoza. Nastanitvene zmogljivosti (število ležišč) so se v zadnjem desetletju skorajda podvojile (leta 2000 - 79 225 ležišč, leta 2017 - 134808; tretjina v hotelih, ostalo v kampih in zasebnih sobah). Leta 2017 je Slovenijo obiskalo 4,9 milijonov turistov. Zabeležili so 12,6 milijonov prenočitev (68 % tujih). Povprečna doba bivanja je bila 2,5 dni (Turizem v številkah, 2017).

1.2 Turistični promet v Celju

V obdobju 2008-2017 so se v občini Celje povečali

- turistični obisk za tretjino (21958 - 28069, 28 % rast),
- število prenočitev za petino (45995 prenočitev, 51 % tujih - 55558 prenočitev, 67 % tujih),
- število prenočitev v privatnih sobah osemkrat (3 % - 23 %),
- število vseh ležišč za tretjino (491 - 698),
- število ležišč v privatni ponudbi dvakrat (16 % - 31 %).

V istem obdobju je povprečna doba bivanja gostov upadla z 2,1 dni na 1,9 dni (SI-STAT, 2018).

Tabela 1: ŠTEVILO LEŽIŠČ IN PRENOČITVE TURISTOV 2008 IN 2017 V SLOVENIJI IN CELJU
(Vir: SI-STAT, 2018)

leto	Slovenija		Celje	
	2008	2017	2008	2017
ležišča (št.)	110248	134808	491	698
ležišč privat (%)	35	32	16	31
prenočitve (št.)	9314038	12591562	45995	55558
prenočitve tujci (%)	57	68	51	67
prenočitev privat (%)	19	25	3	23

Tabela 2: TURISTIČNI PROMET V NEKATERIH SLOVENSKIH OBČINAH LETA 2017
(Vir: SI-STAT, 2018)

Občine in RS 2017	prebival. (št.)	prihodi turistov (št.)	nočitve (št.)	PDBG* (št. dni)	JTP**
Bled	49376	410731	907419	2,2	18,4
Brežice	24173	194527	657992	3,4	27,2
Celje	49376	28069	55558	1,9	1,12
Koper	51641	69426	172789	2,5	3,35
Kranj	56081	71333	107523	1,5	1,92
Kranjska gora	5286	243415	652561	2,7	123,45
Ljubljana	288250	841320	1548487	1,8	5,37
Maribor	110461	181422	337250	1,9	3,05
Moravske toplice	5831	152592	514577	3,4	88,25
Piran	17782	534874	1649251	3,1	92,75
Podčetrtek	3353	104003	342021	3,3	102,01
Slovenija skupaj	2065890	4948080	12591562	2,5	6,09

*PDBG - povprečna doba bivanja gostov (št.prenočitev/št.turistov)

**JTP - jakost turističnega prometa (št. nočitev/preb.občine)

mestne občine

V **primerjavi** z izbranimi slovenskimi občinami je Celje povprečno razvita turistična občina. V zadnjih 5 letih so beležili 5% rast obiska na leto. Povprečna doba bivanja gostov je 1,9 dni in je primerljiva z drugimi mestnimi občinami (Ljubljana - 1,8; Maribor - 1,9; Kranj - 1,5). Seveda se knežje mesto ne more primerjati z zdraviliškimi občinami (Brežice in Moravske toplice - 3,4; Podčetrtek - 3,3) ali tistimi, kjer prevladuje poletna ali zimska sezona (Piran - 3,1; Kranjska gora - 2,7).

Občina Celje je po jakosti turističnega prometa¹ podpovprečna (Celje - 1,12; Ljubljana - 5,37; Bled - 18,4; Podčetrtek - 102,01; Kranjska gora - 123,45).

Največ turistov **prenočuje** v hotelu Evropa, sledijo hotel Celeia, hostel Celjskega mladinskega centra, hotel Celjska kočica ter hotel Grande superior. Med tujimi turisti prevladujejo državljani Italije, Nemčije, Avstrije in držav nekdanje Jugoslavije (Lednik, 2018). V mestu narašča število ležišč, predvsem ponudba v privatnih nastanitvah.

Najbolj **obiskani** turistični točki sta mestno jedro in Stari grad. TIC Celje in TIC Stari grad sta leta 2017 zabeležila 71406 obiskovalcev (13079 v mestu in skoraj 58327 na Starem gradu). Med njimi je bila skoraj polovica tujcev, predvsem Italijanov, Avstrijcev, Nemcev, Rusov, Nizozemcev in Srbov (Lednik, 2018).

¹ Jakost turističnega prometa (št. nočitev/preb. kraja ali občine) je pokazatelj turističnega prometa, primeren predvsem za primerjavo posameznih turističnih krajev

2 NAMEN IN METODOLOGIJA DELA

Knežje mesto je zaradi majhnosti največkrat turistična prehodna postaja. Smiselno je, da tudi enodnevnemu obiskovalcu ponudimo urejeno in vabljivo turistično ponudbo. S turizmom zaslužijo številne dejavnosti, ki ga spremljajo - gostinstvo, zabava (kino, koncerti, prireditve), obrt (spominki, slovenske posebnosti - grafična dejavnost, reklama), trgovina (nakupi, sejmi) in druge.

2.1 Namen raziskave in hipoteze

Z raziskavo sva želela ugotoviti turistično ponudbo v Celju, jo predstaviti na kratek, uporaben in priročen način ter poiskati neizkoriščene možnosti.

- Uredila sva seznam 100 pomembnejših turističnih točk po kategorijah in predstavila vsebino (primernost glede na starost obiskovalcev, strokovna področja in vsebino),
- raziskala dostopnost (informacije, odpiralni čas, časovna oddaljenost, prometne povezave, primernost za osebe s posebnimi potrebami), opremljenost (parkirišča, WC, voda, klopi) in urejenost turističnih točk (čistoča, vzdrževanost),
- informacije uredila in predstavila v zbirniku in
- poiskala še neizkoriščene vsebine in dejavnosti.

Predvidevala sva,

- da bo najin zbirnik "drugačen" s tremi vsebinami: časovna dostopnost, dostopnost za gibalno ovirane osebe in opremljenost turističnih točk.
- Prepričana sva bila, da bova za vsako področje našla najmanj eno neizkoriščeno možnost, ki jo bova lahko ponudila za obogatitev turistične ponudbe v Celju.

2.2 Metodologija dela

Najprej sva prebrskala svetovni splet, turistične vodnike in strokovno literaturo. Tako sva pridobila osnovne informacije ter izdelala načrt za raziskavo.

Teoretični uvod sva povzela po osnovnošolskih učbenikih in si občasno pomagala z zahtevnejšo literaturo (gl. viri in literatura). Statistične podatke smo z mentorjem poiskali na spletišču Statističnega urada RS in jih predstavili v dveh preglednicah. Turistične točke v Celju, njihove opise, vsebino in urnike sva izbrskala na spletu (kulturno-zgodovinska in umetnostna dediščina) in v literaturi (turistični vodiči, monografije o Celju).

Izbrala sva 100 turističnih točk² v Celju. Razporedila sva jih po vsebini in ponudbi. Dostopnost sva raziskala s pregledom medmrežja ter s terenskim delom in ogledi. Sproti sva beležila dostop do spletnih strani, "orientacijo" na spletišču ter aktualnost podatkov in videz. V javnih ustanovah sva si ogledala tudi prospekte in različne letake. Časovno oddaljenost sva merila s 5 minutnimi intervali od TIC Celje na Glavnem trgu in jo predstavila v tabeli³. Na terenu sva evidentirala

² "Turistična točka" - tako sva poimenovala vsako "točko" turistične ponudbe (kulturno-zgodovinsko znamenitost, dogodek, spomenik, prireditev, posebnost, gostinsko in rekreativno ponudbo idr.), ki je za obiskovalca Celja vabljiva, zanimiva in kakovostna.

³ Smiselno bi bilo turistične točke predstaviti na karti z izohronami (črtami na zemljevidu, ki vežejo kraje, dosegljive iz določenega izhodišča v enakem času), vendar sva na koncu predstavitev pustila zgolj kot primer in izziv za nadaljnje raziskovalno delo.

prometne povezave (kolesa, javni promet) ter arhitekturne ovire, ki otežujejo dostop gibalno oviranim osebam, mamam z vozički ipd. Pri opremljenosti in urejenosti sva zabeležila najbližja (<100 m) parkirišča, opremljenost (< 100 m) z WC, vodo in klopmi ter ocenila urejenost okolice (čistoča, vzdrževanost, varnost). Vse ugotovitve sva zbrala in jih predstavila v pregledni tabeli. Uredila sva jih po abecednem redu in po vsebini turistične ponudbe. Sproti sva zbirala lastne ideje in tiste, ki so omenjene v literaturi, ter še niso vključene v turistično ponudbo.

Na koncu sva potek in ugotovitve najine raziskave opisala v raziskovalni nalogi. Fotografije za predstavitev turističnih točk sva v glavnem povzela na medmrežju (DVD: šolski fotografski arhiv Heureka, splet: Kulturno-zgodovinska in umetnostna dediščina Celja ter Zavod Celeia Celje). Fotografije, ki prikazujejo opremljenost in urejenost turističnih točk sva posnela na terenu.

V nalogi sva se omejila na vsebino in zapis primera. Zavedava se, da brez vabljivega videza ni kakovostne reklame; to področje sva prepustila nadaljnjemu inovativnemu delu vrstnikov in strokovnjakom.

Zahvaljujema se mentorju Mojmirju Mosbruckerju za predloge, usmerjanje in pomoč pri delu.

3 TURISTIČNE TOČKE V CELJU IN BLIŽNJI OKOLICI

V raziskavi sva točke turistične ponudbe uredila glede na vsebino, predstavila urnik, raziskala njihovo dostopnost, opremljenost in urejenost ter predlagala izboljšave.

3.1 Turistična ponudba po vsebini

3.1.1 Naravne znamenitosti

Celjska koča - Smučarska tradicija in izletništvo se na Celjski koči razvijata že od leta 1920. Kočo - hotel so postavili leta 2007 po načrtih Arhitekture Krušec. V okolici je osvetljeno smučišče, 2,5 km dolga tekaška steza, Pustolovski park, učna pot in bobkart. Danes na Celjsko kočo vodi več planinskih poti in asfaltirana cesta iz Celja, Štor in Laškega.

Celjski studenci - Meškov (Seidlov) v Liscah in Dornov (Drenov) na Skalni kleti.

MEŠKOV STUDENEC - ponudba narave v mestu

Mestna plaža (Savinjsko nabrežje) je nastala leta 2009 v okviru projekta „Poletje v Celju, knežjem mestu“. Na zelenih površinah na Savinjskem nabrežju potekajo v poletni sezoni številne vodene aktivnosti: joga na prostem, telovadba, razstave, filmske predstave letnega kina, priročna knjižnica, različne delavnice.

Mestni gozd - Po gozdu (94 ha) je speljanih 14 km poti z več deset klopki za počitek, trim steza z napravami za vadbo ter 15 izobraževalnih in 7 doživljajskih točk.

Mestni park - Poplavno ravnico na desnem bregu Savinje, nekdanji Savinjski travnik, so po letu 1856 začeli spreminjati v mestni park, ki je danes varovan kot kulturni spomenik krajinskega

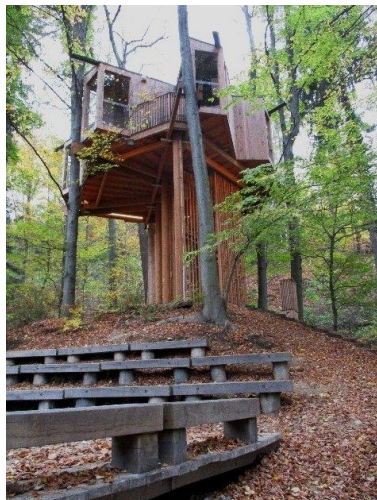

oblikovanja. V parku se nahajajo drsališče, otroško igrišče, pitnik akademskega kiparja Milisava Tomanića in gostinski lokal. Iz parka vodijo poti v Mestni gozd. Od leta 2018 je obnovljeno osvetljeno sprehajališče z lipovci.

POGLED IZ MESTNEGA PARKA

Šmartinsko jezero je zadrževalnik vode z volumnom 5,2 milijona m³ vode in 1,07 km² površine. Pregrado Loče na Koprivnici so zgradili leta 1970 za zadrževanje visokih voda in kot vir tehnološke vode. Danes je jezero privlačno rekreativno območje celjskih tekačev, kolesarjev in sprehajalcev, pester ribji zarod pa privablja številne ljubiteljske in športne ribiče. Na jezeru ponujajo tudi supanje in kopanje.

V mestu je evidentiranih več kot **10000 dreves**. 13 izmed njih je starejših od 100 let in zaščitenih.

Drevesna hiša - Hiša med krošnjami dreves na III. jasi je nastala v okviru evropskega projekta Gozdovi za mesta - Green4grey, v sklopu katere so uredili še prizoriščni oder ter otroško igrišče.

DREVESNA HIŠA NA III. JASI (Arhiv Heureka, 2018)

3.1.2 Zgodovinske znamenitosti

Herlulovo svetišče - Heraklejev tempelj (Maistrova ulica) - Svetišče iz 2. stoletja je bilo posvečeno mitološkemu junaku in polbogu Herkulu. Ostanki templja stojijo pod Miklavškim hribom ob Maistrovi ulici blizu kapucinskega samostana. Svetišče je bilo sestavljeno iz dveh prostorov. Dolgo je bilo 19 m in obdano s stebrišči.

Krstilnica (Gubčeva ulica) je stala v sklopu zgodnjekrščanskih verskih objektov (stolna cerkev na območju današnje Pošte).

Mestno obzidje (Savinjska ulica, Savinjsko nabrežje, Ljubljanska ulica, Gledališki trg, Vodnikova ulica, Gubčeva ulica, Razlagova ulica) - je imelo obrambno nalogo. Trg Celje je sprva imel okoli hiš le okop z obrambnim lesenim plotom. Leta 1451 so s podelitvijo mestnih pravic meščani začeli pospešeno graditi obzidje, ki so ga dokončno postavili v 22 letih. Obzidje je imelo obliko zapotegnjenega kvadrata s 500 m dolgimi stranicami. Zidovje je bilo mogočno, povprečno visoko 6 m in debelo 1,6 m. Na notranji strani je bila zidana ali lesena konstrukcija s pokritim obrambnim hodnikom. Obzidje je imelo 4 mogočne vogalne stolpe, 2 vmesna in 2 stolpa nad vrati. **Vodni (Špitalski) stolp** je leta 1785 prešel iz mestne v zasebno last. Obokana vrata so bila pozidana kasneje in ne sodijo v sklop srednjeveškega obzidja. Prizorišče danes služi letnim prireditvam. Na stolpu je vzdana plošča z iztegnjeno roko, ki kaže višino vode ob poplavi leta 1672. **Gledališki stolp** je bil najvišji in najbolj utrjen od vseh vogalnih stolpov. Zaradi ravnine ta del mesta ni imel naravne zaščite, zato je bil za njegovo obrambo zadolžen ta stolp. Stolp je danes del Slovenskega ljudskega gledališča Celje. Nekdaj se je v njem nahajala mučilnica mestnega zapora.

Rimski mozaiki (Glavni trg) - Reprodukcija rimskega mozaika in granitna klop na Glavnem trgu označujeta opremo in steno rimske mestne vile, ki je bila opremljena s stenskimi poslikavami, talnimi mozaiki in parnim ogrevanjem; drugi mozaik je razstavljen "in situ" v TIC Celje.

Stari grad - so postavili v 13. stoletju Vovbržani. Bil je največja utrdba na Slovenskem in domovanje grofov Celjskih. Prebivalci so ga zapustili leta 1400, ko so se preselili v Knežji dvorec v mestu. Po burni menjavi lastnikov, se je leta 1882 začela njegova obnova, ki traja še danes. Danes vabi z znamenito zgodovino, razgledom, stalnimi razstavami (zgodovina v TIC Stari grad, Teater groze - razstava mučilnih naprav od 16. - 18. st., Pod zlatimi zvezdami - razstava grajskega življenja iz sredine 15. st.) ter prireditvami (Živa zgodovina - predstavitev življenja in dela srednjeveških plemičev, ki poteka vsak poletni vikend, Srednjeveški dan - tradicionalna dvodnevna prireditev, kjer na zanimiv način prikažejo srednjeveško življenje v mestu in na gradu). Je najbolj obiskana turistična točka v Celju.

Železniška postaja Celje (Krekov trg) - 27. 4. 1846 je v Celje pripeljal v Celje prvi vlak iz Gradca, leta 1857 pa odpeljal prvi vlak v Trst. Proga Južne železnice je prinesla v mesto skokovit napredek. Vse več je bilo tujcev, ki so prinesli nov način življenja in mišljenja ter svež kapital. Poslopje železniške postaje je bilo zgrajeno leta 1846, preoblikovano v secesijskem stilu leta 1905 in rekonstruirano leta 1994.

KREKOV TRG S KIPOM ALME KARLIN, CELJSKIM DOMOM IN ŽELEZNIŠKO POSTAJO V OZADJU (Arhiv Heureka, 2017)

3.1.3 Kulturno-umetniška in tehniška dediščina

Kulturno-umetniške ustanove

Art kino Metropol (Stanetova ulica) - Kino Metropol je nastal leta 1936 v stavbi Ljudske posojilnice, ki jo je zasnoval Jože Plečnik in njegov učenec Vinko Lenarčič. Leta 2004 je Društvo za ustvarjalnost Filter prevzelo v upravljanje do takrat zaprti Mestni kino Metropol. Sodelavci so člani Art kino mreže Slovenije ter Društva izbranih art kinematografov Evrope.

Center sodobnih umetnosti Celje je vključen v javni Zavod Celeia Celje. Združuje **Galerijo sodobnih umetnosti**, ki se nahaja v Knežjem dvorcu, razstaviščni prostor **Likovni salon** v vogalu Narodnega doma ter **Erotično galerijo Račka** v Kvartirni hiši (Gosposka 3).

Galerija Kvartirna hiša (Gosposka ulica) se nahaja v prvem nadstropju ohranjenega renesančnega objekta nekdanje Kvartirne hiše, na Gosposki ulici 3 v Celju. Na dobrih 100 m² razstavnih površin mesečno predstavljajo vrhunske domače in tuje avtorje slikarskih, kiparskih, fotografskih in

oblikovalskih postavitev. Pripravljajo tudi "Čajanko Sofije Hess" s katero obnovijo spomin na usodno ljubezen Alfreda Nobela in Sofije. Ponudbo dopolnjuje turistično- informacijska pisarna Turističnega društva Celje s prodajalno spominkov.

Muzej novejšje zgodovine Celje (Prešernova ulica) se nahaja v poslopju nekdanjega celjskega magistrata. V muzeju domuje prvi slovenski otroški muzej Hermanov brlog (1995). Živeti v Celju - stalna razstava o Celju in Celjanih v 20. stoletju. Najbolj odmevna je Ulica obrtnikov, kjer so tudi predstavljene stare celjske obrti. V steklenem fotografskem ateljeju s konca 19. stoletja je na Razlagovi 5 razstavljena vsa oprema fotografskega mojstra Josipa Pelikana. Stari pisker je spominski prostor žrtev nacističnega nasilja v nekdanjem minoritskem samostanu. Zobozdravstvena zbirka je tehniška dediščina slovenskega zobozdravstva.

Osrednja knjižnica Celje (Muzejski trg) - Sedanjo podobo je dobila leta 2010. Že leta 1846 so v Celju ustanovili slovensko knjižnico za duhovščino, v kateri so imeli 440 knjig. Leta 2001 je skupno število izposoj v knjižnici preseglo 1 milijon.

Plesni forum Celje (Trubarjeva ulica) deluje od leta 1976. V ospredju so plesno izobraževanje, lastni plesni projekti, sodelovanja in gostovanja na festivalih ter plesnih srečanjih, organizacija koncertov, prireditev in gledaliških dogodkov ter izobraževanje in umetniški razvoj mladih plesalcev.

Pokrajinski muzej Celje (Muzejski trg) se nahaja v Knežjem dvorcu hrani zaklade antične Celeie (Mesto pod mestom) in zgodovinski spomin celjskih knezov. V Stari grofiji so predstavljeni svetovna popotnica in pisateljica Alma Karlin, narodna dediščina s celjskega območja in kulturno-zgodovinska zbirka ter najznamenitejša slovenska renesančna umetnina - Celjski strop.

Slovensko ljudsko gledališče Celje (Gledališki trg) - Zаметki celjskega gledališča segajo v leto 1791, ko so v mestu večinoma nastopali amaterji oziroma potujoče igralske skupine. Okrogli stolp gledališča je bil zgrajen do leta 1550 kot del mestnega obzidja. Današnjo podobo mu je leta 1954 dal Franc Korent.

Studio za ples Igen (Šaranovičeva ulica) - "Kot je glasba dar bogov, je ples dar angelov. Govorica telesa je univerzalen jezik, ki ne pozna političnih niti kakršnih koli drugih meja," predstavlja svojo dejavnost Igor Jelen, umetniški vodja Studia, ki deluje od leta 1980.

Umetniška četrt je projekt Mestne občine Celje, ko so prazne poslovne prostore na dvoriščih Gosposke ulice in ulice Na okopih ponudili celjskim umetnikom. V četrti neodvisno delujejo likovni ustvarjalci z različnih področij, ki dnevno ustvarjajo in občasno pripravijo manjše kulturne dogodke.

Zgodovinski arhiv Celje (Teharska cesta) zbira, proučuje, hrani, restavrira in obdeluje arhivsko gradivo. Leta 2001 se je preselil na Teharsko cesto. ZAC pripravlja številne tematske razstave po mestu in v ustanovi.

Stavbna in arhitekturna dediščina

Beli vol (Stanetova ulica) - Lastnik Koscher je zgradbo preuredil v udoben hotel s 26 sobami in senčnim vrtnim salonom. Hotel je slovel po odlični kuhinji in domači zabavni glasbi. V jedilnici so se shajali pripadniki celjskega Sokola. 3. 11. 1896 se je v vrtnem salonu hotela odvrtela prva filmska predstava.

Celjska mestna hranilnica (Krekov trg) - Zaradi industrializacije se je v mestu razvilo tudi bančništvo. Denarni zavod - hranilnica je začela delovati leta 1865 leta. Nova zgradba je bila zgrajena leta 1887 po zgledu dunajske palače Henrikov dvor.

Celjski dom (Krekov trg) je bil zgrajen v novogotskem slogu leta 1906 in je bil središče nemškega meščanstva po načrtih dunajskega arhitekta Paula Petra Branga.

Gimnazija Celje-center (Kosovelova ulica) - V secesijski vogalni stavbi graškega arhitekta Richarda Klossa iz leta 1912 se je nekoč nahajala Deška ljudska in meščanska šola. Bila je prva zgradba v Celju, zgrajena z železobetonsko konstrukcijo.

Hohenwarterjeva hiša (Glavni trg) je bila plemiška stavba, bivališče grajskega oskrbnika. V njej je bil v 16. stoletju sedež protestantov.

Knežji dvorec (Trg celjskih knezov) - Spodnji grad je v času celjskih grofov veljal za eno najlepših renesančnih stavb na Slovenskem.

KNEŽJI DVOR (ZVKD, 2015)

Kvartirna hiša (Gosposka ulica) je bila namenjena za nastanitev vojakov, ki so občasno prihajali v mesto. Je primer celovito ohranjenega zgodnje renesančnega gradbeništva.

Lekarna Pri orlu (Prešernova ulica) je bila prva celjska lekarna, ki je poslovala od leta 1670.

Ljudska posojilnica (Vodnikova ulica) je bila zgrajena leta 1929 po načrtih Vinka Lenarčiča in Jožeta Plečnika.

Narodni dom (Trg celjskih knezov) je bil zgrajen leta 1897 kot kulturno in družabno središče celjskega slovenskega meščanstva po načrtih tedanjega deželnega stavbnega inženirja in arhitekta Vladimirja Hraskega.

Prothasijev dvorec (Trg celjskih knezov) je postavil planinski grof Anton Plemeniti Prothasi okoli 1770. Je najlepša baročna zgradba v starem mestnem jedru.

Stara grofija (Muzejski trg) je najlepša renesančna stavba v Celju. Zgrajena je bila (grof Jobst Josef Thurn Valsassina) med letoma 1580 in 1603 ob južnem delu mestnega obzidja, na mestu, kjer so nekoč stala gospodarska poslopja celjskega spodnjega gradu.

Stari rotovž (Glavni trg) - Mestno hišo iz 15. stoletja je meščanom podaril knez Friderik II. Celjski, ko je mestu leta 1451 podelil mestne pravice. V njej je bila do tedaj mestna orožarna. Do leta 1830 je bil v njej sedež mestne oblasti

Prva gimnazija v Celju (Kajuhova ulica) - Prva celjska gimnazija je bila ustanovljena leta 1808. Nahajala se je v zgradbi na Slomškovem trgu. Zgradba današnje Prve gimnazije v Celju je bila zgrajena leta 1913. Zemljišče je šolski oblasti poklonil veletrgovec Rakusch pod pogojem, da je učni jezik izključno nemški.

Trgovina Rakusch (Stanetova ulica) - Leta 1810 so po požaru zgradbo temeljito prenovili. Poleg bogatega arhitekturnega okrasja so zgradbi ob prenovi po I. svetovni vojni dodali glazirane medaljone, ki prikazujejo tri obrtnike - kovača, kuharico in tesarja. Potrebščine za njihovo dejavnost in njihove izdelke so prodajali v trgovini.

Veleblagovnica Stermcki (Stanetova ulica) - Rudolf Stermecki je leta 1911 kupil zgradbo ter jo večkrat prezidal. Leta 1939 jo je podrl in zgradil najsodobnejšo veleblagovnico, ki je razpošiljala blago po celi Jugoslaviji. V štirinadstropni zgradbi je tla povsod prekrival parket, kupcem je pristop olajšalo električno dvigalo, imeli so centralno kurjavo in lastno telefonsko centralo. Stermecki je bil začetnik kataloške prodaje izdelkov.

Cerkev sv. Duha (Ob Koprivnici) - V Celju so cerkev svetega duha postavili celjski grofje v 14. stoletju kot bolniško cerkev (špital). Stala je v bližini današnjega hotela Celeia. Nova cerkev je postavljena v Novi vasi, posvečena je bila leta 1990.

Cerkev sv. Jožefa (Plečnikova ulica) so leta 1680 postavili celjski meščani v zahvalo svetniku, ker je v mestu prenehala kuga. Ob cerkvi so obnovili samostanska poslopja in v njih naselili lazariste.

Cerkev sv. Maksimilijana (Levstikova ulica) - Cerkev je bila prvič omenjena leta 1375. Postavljena je na mestu, kjer je mučeniške smrti umrl Maksimilijan Celjski. Na začetku 19. st. so cerkev v celoti obnovili.

Cerkev sv. Miklavža - Zgrajena je bila sredi 14. stoletja, zvonik pa 300 let kasneje. Posebnost cerkve so 3 oltarji, posvečeni svetnikom Miklavžu, Roku in Urbanu.

Farna cerkev sv. Danijela (Slomškov trg) - Cerkev sv. Danijela so postavili okrog leta 1306 na mestu romanske cerkve iz 12. stoletja. Kasneje je bila večkrat prezidana. Največja znamenitost v cerkvi je kapela Žalostne matere božje, ki so jo dali v gotškem umetniškem slogu postaviti celjski grofje. V kapeli je tudi pieta.

Špital s kapelo svete Elizabete (Slomškov trg) predstavlja edini primer ohranjene srednjeveške ubožnice v Sloveniji iz 15. stoletja. Kapela je posvečena sv. Elizabeti, zaščitnici ubogih in bolnih.

Pred ubožnico je puščica z baročnim celjskim grbom, v katero so mestni dobrotniki spuščali miloščino za potrebe bolnikov.

Kapucinska cerkev sv. Cecilije (Breg) - Skupaj s samostanom je bila postavljena v 17. stol., vendar se zaradi kasnejših prezidav njena prvotna arhitekturna podoba ni ohranila v celoti.

POKRITO STOPNIŠČE IN 91 LESENIH STOPNIC

Marijina cerkev (Prešernova ulica) je bila zgrajena v 13. st. kot del minoritskega samostana. Cerkvena stavba je bila zaradi strogih pravil beraškega reda bolj skromna. Po požaru 1798, ki je izbruhnil ravno v minoritskem samostanu, so cerkev obnovili. Po razpustitvi samostana (1808) so jo izročili mestu za bogoslužje v nemškem jeziku. V prezbiteriju (del cerkve namenjen za glavni oltar in duhovščino) je grobnica celjskih grofov, v kateri so našli njihove lobanje.

Kamniti vodnjak pri zvezdi (Prešernova ulica) iz poznorimskega obdobja so uporabljali še v 18. stoletju. Na zgornjem obodu vodnjaka je viden grb s tremi zvezdami in letnico 1781.

Splavarska brv (Gabrijelčič in Rovan, 2014) z izvornim zaključkom povezuje Savinjsko nabrežje z Mestnim parkom.

Talna fontana (Krekov trg) - Trg je razširjen v enotno površino in ohranja zgodovinski značaj. Z novo ureditvijo je postal primerno mesto za zunanje gostinske vrtove ter organizacijo večjih družabnih dogodkov.

Talne označbe mestnega obzidja (Ljubljanska ulica) pri nekdanjih Ljubljanskih vratih zraven Narodnega doma. Leta 1451 so s podelitvijo mestnih pravic meščani začeli pospešeno graditi obrambno obzidje. Leta 1785, ko je bilo mesto v finančni stiski, je mestni svet obzidje prodal na dražbi.

Zvezda na križišču Prešernove in Stanetove ulice je domiselno označeno simbolično središče Celja.

CELJSKA ZVEZDA (Arhiv Heureka, 2017)

Spomeniška dediščina

Celjski biseri (Nande Korpnik, 2002, Trg celjskih knezov) - Osvetljeni biseri simbolizirajo uveljavljeno turistično ime Celja iz 19. stoletja, ko so vabili nedeljske izletnike s kopalnim vlakom na izlet v "Biser na Savinji".

Kip Alme Karlin (Vasilij Četković - Vasko, 2010, Krekov trg) predstavlja svetovno popotnico in pisateljico, ki se s svojim znamenitim pisalnim strojem Eriko v kovčku, odpravlja na potovanje.

Kip Josipa Pelikana (Vasilij Četković - Vasko, 2011, Trg celjskih knezov) - Pelikan je 67 let fotografsko ovekovečal svoje okolje. Pelikan je tudi začetnik industrijske in reklamne fotografije na Slovenskem.

Kip splavarja (Boris Kalin, 1961, Savinjsko nabrežje) - Flosarjevo podobo so postavili ob koncu regulacije Savinje. Kip nas spominja na splavarje, ki so stoletja splavljali les, apno in kože iz Zgornje Savinjske doline v južne kraje.

SPLAVAR (Arhiv Heureka, 2017)

Kip Vojna in mir (Jakob Savinšek, 1958, Gledališki trg) so postavili v spomin žrtvam 2. svetovne vojne in po svoji zasnovi sodi v vrh slovenskih NOB spomenikov. Postavljen je na 10 m visok granitni blok, bronaste figure pa simbolično predstavljajo kiparjev pogled na vojno in mir.

Kipa sv. Roka in sv. Florijana na Glavnem trgu (Ferdinand Gall, 1770, Glavni trg), ki pregovorno ščitita mesto pred kugo in požari, sta delo celjskega baročnega kiparja Ferdinanda Galla (1709-1788). Nameščena sta na Glavnem trgu v polkrožnih nišah na eni redkih baročnih fasad v Celju.

Marijino znamenje (Glavni trg) - Leta 1776 je Celje dobilo svoj prvi javni spomenik. Visok steber na trikotnem podstavku nosi kip Marije Device. Ob stebru stojita na podstavku baročna kipa sv. Roka (zaščitnik pred kužnimi boleznimi) in sv. Florijana (zaščitnik pred požari), poleg njiju pa so celjski meščani v 19. stoletju postavili še kip sv. Jožefa. Na podstavku so posvetilni napisi v slovenščini, nemščini in latinščini.

Spomenik Antona Aškerca (Ciril Cesar, 1956, Vodnikova ulica) - Dopasni kip epskega pesnika je leta 1956 po naročilu Občine Celje ob stoti obletnici Aškerčevega rojstva izdelal kipar Ciril Cesar.

Spomenik Antona Martina Slomška (Karla Bulovec-Mrak, 1937, Slomškov trg) na Slomškovem trgu. Slomšek je bil narodni buditelj, pisec nabožnih knjig, slovenski škof in soustanovitelj Mohorjeve družbe.

Spomenik osamovitvi Slovenije (Franci Purg, 2006, Gledališki trg) - Fontana v belem je umeščena v park na Gledališkem trgu.

Spomenik Primoža Trubarja (Boris Kalin, 1953, Levstikova ulica), najpomembnejšega slovenskega protestanta in začetnika slovenske pisane besede, stoji v parku zraven cerkve sv. Maksimilijana.

Spominski park Teharje (Marko Mušič, 2004) - Leta 2004 so na mestu nekdanjega taborišča postavili Spominski park Teharje. Z ureditvijo arhitekta Marka Mušiča je osrednji slovenski spomenik posvečen po vojni usmrčenim osebam.

Tehniška dediščina

Centralna kretniška postavljalnica na železniški postaji, iz leta 1906, je bila v takratnih časih ena najsodobnejših. Ob zgradbi so razstavljene signalno-varnostne naprave.

Fotoatelje in galerija Pelikan (Razlagova ulica) - V pritličju ateljeja so temnica, retuširnica, mojstrovo tehnična oprema, steklene plošče in originalne fotografije. V nadstropju je stekleni salon z vso pripadajočo opremo. Atelje je kulturni spomenik državnega pomena, saj je edini ohranjeni primer steklenega fotografskega ateljeja s konca 19. stoletja v Sloveniji.

Parna lokomotiva JŽ 25-002 na železniški postaji je od marca 1989 kot tehnični spomenik postavljena ob III. peronu. Lokomotiva je bila izdelana v Siglovi tovarni lokomotiv v Wiener Neustadtu leta 1922. Do leta 1978 je vozila na relaciji Zidani Most - Maribor, Celje - Velenje in Celje - Imeno.

Šeka - Leta 1950 so iz zalogovnika (tenderja) v celjski Cinkarni izdelali priročno lokomotivo premikalko. Poimenovali so jo Šeka. Zaradi vsesplošnega pomanjkanja v tistih časih so si strojniki občasno zase "sposodili" kakšen liter goriva iz tovarniške lokomotive. Postala je "molzna krava", ki je namesto mleka dajala iskano gorivo. Tako je Šeka, pogosto ime domačih krav, postala tudi lokomotiva premikalka v Cinkarni.

ŠEKA (Arhiv Heureka, 2017)

3.1.4 Športno-rekreacijska ponudba

Aero klub Celje (Levec) - je bil ustanovljen leta 1928. Nahaja se v Levcu, na zahodnem obrobju Celja. Je središče celjskega aero športa. Prirejajo številna odmevna tekmovanja, ogleda letalskega parka in panoramske vožnje.

Badminton center Celje (Dečkovi cesti) je edini športni center v Celju, ki nudi ogrevano dvorano, namenjeno igranju badmintona.

Celjska koča, Drevesna hiša, Mestni gozd, Mestni park in Šmartinsko jezero - opisano v poglavju "naravne znamenitosti"

Center konjeniškega športa Celje (Lopata) - Med letom se v Centru odvijajo številni dogodki - svetovni pokal v preskakovanju ovir (november), Pokal narodov (maj), konjeniške razstave, nacionalna tekmovanja v preskakovanju ovir in dan odprtih vrat. Na voljo je 46 boksov za konje, pokrita jahalnica, zunanje jahališče in sprehajalna naprava. Ponujajo šolo jahanja za vse generacije.

Drsališče v Mestnem parku je bilo zgrajeno leta 1966 in obsega 1800 m² drsalnih površin. V objektu potekajo šole drsanja, športna vadba in tekmovanja v hokeju na ledu ter rekreativno drsanje. Letno obratuje 700 ur.

Dvorana Golovec (Dečkova cesta) - Zgradili so jo leta 1976. Sestavlja jo več večnamenskih objektov in površin, kjer potekajo športne vadbe in tečaji, celjski obrtni sejmi, maturantski plesi, koncerti in druge prireditve. V njenem sklopu so športna dvorana, zimsko kopališče Celje (prenovljeno leta 2010; obratuje 600 ur na leto; 13000 vstopnic), kegljišče (obratuje 1350 ur na leto) in Celjski Wellness center.

Kegljišče Golovec (Dečkova cesta) je avtomatizirano kegljišče z desetimi stezami, ki občanom ter invalidom ponuja rekreacijo, omogoča vrhunske pogoje za razvoj tekmovalnega kegljanja ter gosti odmevna mednarodna kegljaška tekmovanja.

Letno kopališče Celje (Ljubljanska ulica) - Plavanje (kopenje) ima v Celju že dolgoletno tradicijo. Nekdaj je bilo omejeno na reko Savinjo, leta 1957 pa so odprli bazen, ki ga je skonstruiral Stanko Bloudek. Zgrajen je bil večinoma s prostovoljnim delom in zato upravičeno dobil naziv Ljudsko kopališče. Kopališče obratuje 700 ur na leto, v tem času pa prodajo okoli 20000 vstopnic.

Špica - Pri izlivu Ložnice v Savinjo se je udomačil kajakaški šport, uredili pa so tudi fitnes na prostem. Ob Savinji je urejena sprehajalna in tekaška pot do Levškega mosta.

Wellness centri - Ponujajo nego telesa, savne, fitnes vadbe in podobne aktivnosti za dobro počutje in zdravje. V Celju so Klub dobrega počutja (Mariborska 86), Top center (Opekarniška 15b, pri dvorani Zlatorog), Wellness Celjska koča, Ayurveda & SPA Center (Slomškov trg 4), Mestna savna Celje (Dečkova 1) in Top-Fit Center (Ipavčeva 22), ki ponuja fitnes, skupinsko in funkcionalno vadbo, otroške programe in nego telesa.

Otroška igrišča - V Mestnem parku, na III. jasi, na Savinjskem nabrežju in v mestnih soseskah se nahajajo številna vabljiva otroška igrišča. Pump Track poligon so odprli leta 2018 v Dečkovem naselju. Je prva tlačna steza (pumptrack) v Celju - utrjena krožna pot z grbinami in ovinki, namenjena za uporabnike koles, rolerjev, rolik in skirojev. V omenjeni mestni četrti je tudi Street Workout, urbano rekreacijsko igrišče.

OTROŠKO IGRIŠČE PRI DVORANI ZLATOROG

Prostorne, pestre, izzivalne, varne in odlično opremljene igralne in rekreativne površine na Golovcu. Tlakovane steze omogočajo dostop gibalno oviranim osebam. Na njih se lahko orientirajo tudi slabovidni (*Arhiv Heureka, 2018*)

3.1.5 Zabava in nakupi

Celjski pust - Pustna rajanja prirejajo Muzej novejšje zgodovine Celje, Celjski mladinski center, Zavod Celeia Celje, celjski lokali in društva.

Dnevi kulture (februar) - Knežje mesto se z dnevi kulture pokloni našemu največjemu pesniku Francetu Prešernu. Bogat kulturni program po vsem mestu oblikujejo celjski javni kulturni zavodi, društva, samostojni kulturni ustvarjalci, šole in vrtci.

Dnevi komedije (februar in marec) - Tradicionalni gledališki festival gosti Slovensko ljudsko gledališče Celje. Najboljšega gledališkega igralca ob koncu festivala gledalci nagradijo z nazivom Žlahtni komedijant.

Misterius Escape Room (Kocbekova ulica) ponuja pustolovsko igro (60') Skrivnost grofa Ulrika na dveh stopnjah - kot napeto pustolovščino ali kot adrenalinsko srhljivko. Sveža ponudba pa je razburljiva pustolovska outdoor igra (70') Alfredova uganka, ki se začne v parku na Gledališkem trgu.

Mednarodni mladinski pevski festival (april) Celje gosti od leta 1946. Je bienalna prireditev, na kateri se predstavijo mladinski pevski zbori z vsega sveta. Spremlja ga projekt "Minutka za pesem", s katerim glasbo prenesejo na ulice mestnega jedra.

Mesec športa (maj in junij) je promocija rekreativne športne vadbe in rekreativnih prireditev. Ves mesec so v športnih objektih, telovadnicah in na zunanjih športnih površinah na voljo različni brezplačni športni programi, strokovna predavanja ter rekreativne prireditve.

Podeželje v mestu (junij in oktober) v mestno jedro "pripelje" dobrote s podeželja, degustacije ter izdelke rokodelstva in domačih obrti.

Živa zgodovina na Starem gradu (vsak vikend od aprila do oktobra) - predstavlja edinstveno doživetje srednjeveškega grajskega življenja in dela.

Poletje v Celju - Od junija do avgusta mesto vabi z bogatim programom dogodkov, številnimi koncerti na prostem, uličnim gledališčem, predstavami v mestu in na Starem gradu.

Mednarodni sejem obrti in podjetnosti - Celje je sejemsko mesto, tradicionalni MOS pa največji in najbolj obiskan poslovno-sejemski dogodek v regiji. Sejem od leta 1967 vsako leto prinaša odlične priložnosti za ugoden nakup razstavljenih izdelkov in storitev.

Pravljično Celje (december) "... ko se med pravljicnimi hišicami božično-novoletnega sejma, na koncertih na prostem, pri vožnji s kočijo, s pravljicnimi junaki, ob dišečih napitkih in dobrotah, uresničujejo božične sanje." (Celje.si, Zavod Celeia Celje).

Nakupovanje je stil sodobnega življenja. V centru Celja se nahajajo številne manjše trgovine s pestro ponudbo. V TIC Celje in TIC Stari grad, v muzejih, v nekaterih prodajnih galerijah (Kvartirna hiša, Galerija D4 - Oskar Kogoj) in posameznih manjših trgovincah ponujajo spominke s tradicionalno slovensko in celjsko simboliko ter trendovska in uporabna umetniška darila. Na obrobju mestnega jedra se nahajajo velika trgovska središča - City Center in Planet Tuš ob Mariborski, Lidl in Hofer (Mariborska, zahodna obvoznica, Kidričeva), center Supernova na Golovcu, številne Mercatorjeve trgovine v mestnih soseskah in center Jager na Dečkovi ulici.

Mestna tržnica (Ark Arhitektura Krušec, 2009, Linhartova ulica). Dolgo časa je bil glavni tržni prostor na Glavnem trgu, v 50. letih preteklega stoletja pa so gapreselili v Linhartovo ulico.

3.1.6 Nastanitev in gostinska ponudba

Avtokamp Celje (Zadobrova 3) se nahaja na obrobju Celja. Ima 30 mest ter je opremljen z vso potrebno infrastrukturo. Nudi možnost kampiranja z avtodomi.

Hotel Celeia (Mariborska 3) - je v Celju od leta 1962. V 7 nadstopjih je gostom na razpolago 52 sob s 24 urno postrežbo v sobi in bogato kulinarično ponudbo.

Hotel Evropa (Krekov trg 4) - Odprli so ga leta 1873 kot Hotel Stadt Wien. Je drugi najstarejši hotel v Sloveniji. V pritličju se nahaja mestna kavarna, ki se je obdržala od ustanovitve hotela.

Hotel Faraon (Ljubljanska 39) - Gostom je na voljo 32 sob. V sklopu hotela so gostilna, bar Bacchus ter Igralni salon Casino Faraon. Sprejmejo tudi hišne ljubljence.

Hotel Grande (Bežigradska 7) - ponuja različne vrste nočitev z bogatim samopostrežnim zajtrkom. Nahajajo se v neposredni bližini avtocestnega izvoza, celjskega sejmišča, trgovskih centrov in industrijske cone.

Hostel Mladinski center Celje (Mariborska 2) - V mladinskem hostlu je 50 ležišč v 12 sobah. Na voljo so kuhinja, pralnica, dostop do spleta, park s prostorom za piknik in športne igre, brezplačna izposoja koles. MCC je z okoli 100 prireditvami na leto, z več deset tečaji, delavnicami in drugimi aktivnostmi ter dvema predavalnicama, najaktualnejša destinacija za mlade v Celju.

MLADINSKI CENTER CELJE - tematsko urejene sobe v duhu celjskih mitov in legend iz preteklosti. (*mc-celje.si*, 2019)

Gostilna Amerika (Mariborska 79) je gostilna s več kot 100-letno tradicijo. Ponuja vse vrste jedi za vse okuse, najbolj znana pa je po tradicionalnih jedeh z žara.

Gostilna Francl (Zagrad 77) je stara celjska gostilna (1895) s senčnim vrtom ter z domačo kulinarčno ponudbo tradicionalnih jedi, pripravljenih na sodoben način.

Gostilna Matjaž (Gosposka 16) - Odpiralni čas je prilagojen utripu življenja v mestu. Malice in kosila so pripravljene z nenavadnimi kombinacijami okusov domačih jedi in začimb.

Gostilna in pivnica Stari pisker (Savinova 9) se oglašuje kot "Gostilna za kronične mesojedce in gurmane". V ponudbi izstopajo inovativne predjedi, zorjeni steaki, gurmanski burgerji ter svinjske rebrce in krače.

Gostilna pri Kmetec - Tlačan (Zagrad 140a) je prostorna gostilna v kmečkem stilu, z razgledom na Celje in Celjsko kotlino, streljaj od Starega gradu. Znani so po bogati ponudbi domačih jedi in vin.

Gostilna Stara brajda (Travniška 4) z mlado in uigrano ekipo, znana po "prehodnih" malicah in kosilih, ponuja vrhunske mesne in ribje jedi.

Restavrcija Oštirka (Linhartova 6) ob celjski tržnici ni gostilna iz starih branjevskih časov; ponuja pa domače malice, kosila in večerje na sodobne izvirne načine, med katerimi izstopa priprava jedi s počasnim kuhanjem.

Picerija Koper (Gubčeva 3) je znana nekdanja celjska Pivnica Koper, kjer so leta 1975 pekli prve pizze v Celju. Ponaša se z italijansko kuhinjo ter z velikim odprtim vrtom.

Pivovarna, pivnica in picerija Diavolo (Mariborska 118) je arhitekturno okroglo zasnovana pivnica in picerija z lastno pivovarno.

Taverna Carraro (Opekarniška 15a) je priznana kot ena najboljših "žar restavracij" v Sloveniji. Na odprtem žaru pripravljajo 9 različnih vrst čevapčičev in jedi izpod peke. Njihova specialiteta so teletina, pečen kozliček, odojek in jagnjetina. Sami pravijo, da obstajajo čevapčiči in "čevapčiči".

Branibor Club (Stanetova 29) je klubske prostore zasnoval v najstarejšem mestnem lokalu. Bogata preteklost se prepleta z dinamičnim dogajanjem za vse okuse in vse generacije.

Kavarna Metropol (Stanetova 15) - je "kavarna z dušo", kjer je poleg pijač, obiskovalcem na razpolago dnevno časopisje in zbirka kulturnih knjig. Prirejajo jazz, etno in klasične koncertne večere.

KAVARNA ART KINA METROPOL
(branibor.com/kavarna-metropol, 2019)

Kavarna Miško Knjižko je kavarna v sklopu Osrednje knjižnice Celje na sončnem bregu Savinje. Je priljubljeno mesto za srečanja Celjanov ali oddih med sprehodom. Obiskovalcem je na voljo dnevno časopisje, priročna knjižnica in široka ponudba pijač, sladice in sladoleda.

Kavarna pri Nejcu (Trg celjskih knezov 5) - Med Celjskimi zvezdami pred Narodnim domom se nahaja mestna kavarna, ki ponuja dobro poznane Nejčeve domače slaščice in sladolede.

Mansion Celje (Trg celjskih knezov 10) je klub z modernim ambientom, zabavno animacijo in odlično plesno glasbo.

Nobelplatz (Glavni trg 12) je lokal z izvirnim imenom (v bližini je vasa Alfred Nobel, besedna igra pa pomeni tudi "nóbel" - nem. *luksuzen*) in zanimivimi prireditvami: oktobrski Bierfest, noč čarovnic, pustovanje in številne degustacije s tematskimi večeri.

Odprta kuhna je edinstvena in najbolj priljubljena kulinarčna tržnica, ki v Celju od leta 2015 (v Sloveniji od leta 2013) prinaša svežino in novosti na slovensko kulinarčno sceno. Med svoje stojnice privabi mnoge ljubitelje dobre hrane in sproščenega druženja.

Polonine sladke skrivnosti (Glavni trg 1) je otroška slaščičarna z domačimi slaščicami in sladoledom, nizkimi barvitimi mizicami in zabavnimi igrami.

Pušn šank "Pr' Tini", Šmartinsko jezero (Dobrova 32) - Domača kmetija Črepinšek je pred leti oživela "pušn šank" in vabi z ohranjanjem tradicije domačega vzdušja in prijetne lokacije nad Šmartinskim jezerom. Prostor omogoča številne družabne prireditve, koncerte, kresovanja in piknike.

Slaščičarna Zvezda (Prešernova 11) je legendarna celjska slaščičarna, znana po celjskih šamrolah in šamrezinah, "kremi" in čokoladnih salamcah.

Špital za prjatle (Slomškov trg 5) - V klubu organizirajo koncerte in različne tematska srečanja, kavarniške večere s pisatelji in pesniki ter slikarske razstave. Skupaj z nami pa se lahko tudi nasmejete domačim stand-up komikom.

Tamkoučiri (Gosposka ulica) - "Pivsko, kulinarično in kulturno središče Umetniške četrti. Zlasti primerno za vse tiste, ki ob kozarcu žlahtne kapljice rešujejo svet. Verjetno krčma z največ posebnosti na število obiskovalcev. Po opisu iz Lonely Planeta naj bi bila hipster in gay friendly." (MCC - Nočne legende, http://www.mc-celje.si/sl/Spoznaj_mestne_legende/Nocne_legende/)

TAMKOUČIRI (odpiralnicasi.com/spots, 2019)

Užitkarna Beli vol (Stanetova 3) je kavarna s prigrizki v prostorih istoimenskega hotela, kjer so leta 1896 odvteli prvo filmsko predstavo v Celju.

V mestu so kakovostni gostinski lokali tudi v vseh trgovskih središčih in hotelih. Na Teharski in Kersnikovi ulici se nahajata kitajski restavraciji (Kitajski dvor in Dva zmaja). V številnih manjših lokalih, kioskih, trgovnicah in pekarnah ponujajo hitro prehrano (palačinke, kebab, burgerje, sendviče) in pecivo.

3.2 Ponudba, dostopnost, opremljenost in urejenost turističnih točk

Izbrala sva 100 turističnih točk⁴ in raziskala:

- **Ponudbo**
 - primerno za različno starost obiskovalcev (predvsem otroke in mladino) in
 - prilagojeno različnim interesom (tematski programi, prireditve, tečaji, vadbe ipd.).
- **Odpiralni čas** - jutranji (6.00 - 8.00), dopoldanski (9.00 - 12.00), popoldanski (13.00 - 19.00) in večerni (po 19.00). Prosto dostopne točke (spomeniki, parki, poti idr.) sva izključila.
- **Dostopnost:**
 - dostop do informacij na medmrežju,
 - časovna oddaljenost od TIC Celje na Glavnem trgu (peš, 5 minutni intervali),
 - prometna dostopnost (bližina parkirišč in avtobusnih postajališč < 100 m),
 - možnost dostopa (okolica, vhod) za gibalno ovirane osebe.
- **Opremljenost** (javni WC in pitna voda < 100 m, klopi v neposredni bližini).
- **Urejenost** sva ocenila s šolskimi ocenami (čistoča, vzdrževanost in urejenost okolice).

Tabela 3: TURISTIČNE TOČKE - VSEBINA, DOSTOPNOST, OPREMLJENOST IN UREJENOST
(Vir: Terensko delo, N = 100)

	ponudba		prileg. vseb.	odpiralni čas				oddaljenost	informacije	prometna dostopnost		gib. ovirani	opremljenost		urejenost
	V	OS		Z	D	P	V			P	JP		Wc	V	
Naravne znamenitosti (7)															
1. Celjska koč								P	5						5
2. Celjski studenci								20	2						4 SK
3. Drevesna hiša								P	5				X		5
4. Mestna plaža (sezona)								5	4				X		5
5. Mestni gozd								P	5				X		4 N
6. Mestni park								10	5				X		5
7. Šmartinsko jezero								P	5				X		4 S
Zgodovinske znamenitosti (7)															
1. Gledališki stolp								10	5				X		5
2. Heraklejev tempelj		S						15	4						1 KN
3. Krstilnica		S						5	3						5
4. Rim. moz., Gl. trg		S						5	3				X		5
5. Stari grad								P	5				X		5
6. Vodni stolp								5	4						4 S
7. Železn. postaja Celje		S						5	5				X		5

⁴ "Turistična točka" - tako sva poimenovala vsako "točko" turistične ponudbe (kulturno-zgodovinsko znamenitost, dogodek, spomenik, prireditve, posebnost, gostinsko in rekreativno ponudbo idr.), ki je za obiskovalca Celja vabljiva, zanimiva in kakovostna.

ponudba		prilag. vseb.	odpiralni čas				oddaljenost	informacije	prometna dostopnost		gib. ovirani	opremljenost		urejenost
V	OS		Z	D	P	V			P	JP		Wc	V	

Kulturno-umetniške ustanove (9)

1.	Art kino Metropol		S					5	5				X		5
2.	Galerija sod.umetn.		S					5	5						5
3.	Likovni salon		S					5	5				X		5
4.	Erotična gal. Račka		S					5	5						5
5.	MNZ Celje							5	5						5
6.	Knjižnica Celje							5	5				X		5
7.	Pokrajinski m. Celje							5	5				X		5
8.	SLG Celje							10	5				X		5
9.	Zgod. arhiv Celje		S					10	5						5

Arhitekturna dediščina (22)

1.	Beli vol		S					5	5						5
2.	Celj. mest.hranilnica		S					5	5				X		5
3.	Celjski dom		S					5	5				X		5
4.	Hohenwarter. hiša		S					5	5				X		5
5.	Knežji dvorec							5	5						5
6.	Kvartirna hiša		S					5	5						4 N
7.	Lekarna Pri orlu		S					5	4				X		5
8.	Ljudska posojilnica		S					5	5				X		5
9.	Narodni dom		S					5	5				X		5
10.	Prothasijev dvorec		S					5	5				X		5
11.	Stara grofija		S					5	5				X		5
12.	Stari rotovž		S					5	4				X		5
13.	Trgovina Rakusch		S					5	4						5
14.	Veleblag. Stermcki		S					5	4				X		5
15.	Cerkev sv. Duha							P	5				X		5
16.	Cerkev sv. Jožefa							20	5				X		5
17.	C. sv. Maksimilijana							10	5				X		4 SK
18.	Cerkev sv. Miklavža							P	5						5
19.	Cerkev sv Danijela							5	5						4 K
20.	Kapucinska cerkev							15	5				X		5
21.	Marijina cerkev							5	5						5
22.	Špital, kapela Elizab.							5	5						3 N

Spomeniška dediščina (12)

1.	Celjski biseri							5	4				X		4 N
2.	Kip Alme Karlin							5	5				X		5
3.	Kip Josipa Pelikana							5	5				X		5
4.	Kip splavarja							5	5				X		5
5.	Kip Vojna in mir							10	5				X		4 K
6.	Kipa Roka in Florija.							5	5				X		5
7.	Marijino znamenje							5	5				X		5
8.	Spomenik A. škerca							10	5						5
9.	Spomenik A.Slomška							5	5						4 K
10.	Sp. osamovoj. Slov.							10	4				X		4 K
11.	Spomenik P. Trubarja							10	4				X		4 K
12.	Spom. park Teharje							P	5				X		4 KN

ponudba		prilag. vseb.	odpiralni čas				oddaljenost	informacije	prometna dostopnost		gib. ovirani	opremljenost		urejenost
V	OS		Z	D	P	V			P	JP		Wc	V	

Tehniška dediščina (4)

1. Kretn. postavljalnica							5	2					5
2. Fotoateljé J. Pelikana							5	5					5
3. Parna lokomotiva							10	2					3 KN
4. Šeka							10	1					4 SK

Športno-rekreacijske možnosti (12)

1. Drsališče v parku							10	4				X	5
2. Zimsko kopališče							20	3					5
3. Kegljišče Golevec							20	3					5
4. Letno kopališče Celje							20	5				X	5
5. Otr. igr. - Savinj. nabr.		O					5					X	4 KN
6. Otr. igr. - Mestni park		O					10					X	5
7. Otr. igr. - Zlatorog		O					P					X	5
8. Pump Track poligon		O					30						5
9. Street Workout							25					X	4 S
10. Špica		S					20	5				X	5
11. Wellness Top center		S					30	5					5
12. Top-Fit Center							20	5					5

Nastanitev in gostinska ponudba (18)

1. Hotel Evropa							5	5				X	5
2. Hotel Celeia							10	5					5
3. Hotel Faraon							20	5					5
4. Hostel MCC							10	5				X	5
5. Branibor Club		S					10	5					5
6. Gostilna Amerika							20	5					4 N
7. Pivnica Stari pisker							5	5					5
8. Gostilna pri Kmetec							P	4					5
9. Kavarna Metropol		S					10	5				X	5
10. Kavarna pri Nejcu							5	5				X	5
11. Mansion Celje		S					5	5				X	5
12. Kav. Miško Knjižko							5	5				X	5
13. Picerija Koper							5	5					5
14. Pivovarna Diavolo							20	5					5
15. Restavrcija Oštirka							5	5					5
16. Slaščičarna Zvezda							5	4					5
17. Špital za prijatle							5	5					5
18. Taverna Carraro							30	5				X	5

ponudba		prilag. vseb.	odpiralni čas				oddaljenost	informacije	prometna dostopnost		gib. ovirani	opremljenost		urejenost
V	OS		Z	D	P	V			P	JP		Wc	V	

Zabava in nakupi (9)

1. Celjska tržnica							5	4				X		5
2. City Center							20	5				X		5
3. Mercator center Celje							30	5				X		5
4. MOS (sejem)		S					25	5				X		5
5. Planet Tuš							25	5						5
6. Pravljično Celje		O					5	5						5
7. TIC Celje							5	5				X		5
8. TIC Stari grad							P	5				X		5
9. Živa zgodovina							P	5						-
N = 100, (Σ, sr. ocena)	66		38					4,4	76	52	60	77, X 59	32	4,6

Ponudba (V - vsi, O - otroci/mladina, S - odrasli).

Odpiralni čas (Z - 6h do 8h, D - 9h do 12h, P - 12h do 19h, Z - po 19h; povzeti so po najpogostejših umikih in se spreminjajo glede na sezono in ob vikendih).

Časovna oddaljenost (na 5min; P - >0,5 h peš hoje).

Informacijska dostopnost (1-5): tehnični in informacijski vidik.

Prometna dostopnost (P - parkirišče in JP - javni promet >100 m).

Opremljenost (WC - stranišče v ustanovi ali javno stranišče; V - pitna voda, oddaljena <100 m; X - klopi v neposredni bližini).

Urejenost (1-5, S - smeti, K - ni smetnjakov ali so polni, N - neurejena/nevzdrževana okolica ali nevzdrževane naprave).

3.2.1 Ponudba turističnih točk

Ponudba je pestra. Večina obravnavanih turističnih točk (**66 %**) je primernih za obiskovalce vseh starosti. Za odrasle so primernejše zgodovinske, kulturno-umetnostne in kavarniške prireditve. Otrokom so prilagojene ponudbe v Hermanovem brlogu, Osrednji knjižnici Celje, Pokrajinskem muzeju, Galeriji Kvartirna hiša, Starem gradu, decembrska Pravljična dežela in poletna Živa zgodovina. Mladinski center Celje ima eno najboljših slovenskih ponudb za mlade. Otrokom in mladini so namenjeni tudi otroška igrišča, Pump Track poligon v Dečkovem naselju, dejavnosti v Mestnem gozdu in na Celjski koči. Če upoštevamo šolsko delo, je bogata in primerna tudi ponudba zgodovinske in kulturne dediščine.

Tretjina (38 %) turističnih točk ponuja posebej prilagojene tematske vsebine. Vse bolj obiskane so ponudbe in dogodki, ki jih pripravljajo posamezne **ustanove** (prilagojene vsebine v Hermanovem brlogu, razstave in predavanja v Pokrajinskem muzeju, Muzeju novejši zgodovine in Zgodovinskem arhivu, prireditve v Mladinskem centru Celje, tematski turistični ogledi z vodiči v TIC Celje in številne prireditve Zavoda Celeia), različna **društva** (Galerija v Kvartirni hiši, Aero klub Celje, konjeniški klub na Lopati - Podeželje v mestu, Živa zgodovina, športna vadba in vodena rekreacija, številni strokovni tečaji) in celjski **trgovci** (Interspar, Mercator, Tuš - kmečke tržnice, pustovanja, adventne ter druge prireditve in tematske razstave) in **gostinci** (Branibor klub, Mansion, Odprta kuhna, Metropol - kavarniški večeri, koncerti, stand-up komedije idr.).

3.2.2 Dostopnost turističnih točk

3.2.2.1 Dostop do informacij

Informacije o vseh obravnavanih turističnih točkah so dostopne na spletu. Večino informacij z lahkoto najdemo. Uvodne strani so orientacijsko pregledne in imajo povezave na opise, urnik, vsebino, fotogalerije in ponudbo. Največje "pomanjkljivosti" nekaterih spletišč so:

- nimajo lastne predstavitvene strani ali so predstavljene "posredno" (npr. na Googlu),
- ne omogočajo e-komunikacije,
- so nepregledne (velike slike, ključne informacije niso ločene od podrobnih - zgubimo se v listanju, brez povezav na podrobnosti),
- vsebujejo preveč reklam, ki motijo vsebino in
- podatki niso posodobljeni.

V tiskani literaturi in reklamah so predstavitve solidne. Veliko možnosti in vsebin ni predstavljenih in vključenih v ponudbo (Pump Track, otroška igrišča, spomeniki, arhitekturne posebnosti, tehniška dediščina). Srednja ocena dostopa do informacij je **4,4**.

SODOBNA IN VABLJIVA
PREDSTAVITEV NA SPLETU,
PRILAGOJENA CELJSKI DEDIŠČINI
(Print Screen, 2019,
www.misterius.si)

3.2.2.2 Odpiralni čas

Odpiralni časi⁵ so prilagojeni mestnemu življenju. Jutro se začne s kavico. Sledijo dopoldanski hitri nakupi; večje nakupe opravimo v popoldanskem času. Nato skočimo na malico ali kosilo. Vmes poskrbimo za službo in intelektualno delo. Popoldne se rekreiramo in zvečer posedimo na kratki zabavi, ki jo ob vikendih podaljšamo.

⁵ Odpiralni časi se lahko ločijo glede na sezono (drsališče, bazeni, Pravljična dežela), dan v tednu (kavarne, wellness centri, drsališče), ali druge dogodke (Račka - prednaročila, SLG - predstave); navedeni odpiralni časi so povzeti iz najpogostejših urnikov in so navedeni kot nazoren primer predstavljanja.

3.2.2.3 Časovna dostopnost

Tabela 4: ČASOVNA DOSTOPNOST OD TIC CELJE
(Vir: Terensko delo, januar 2019)

lokacija/minute	5'	10'	15'	20'	25'	30'	>30'
Savinjsko nabrežje (čez Muzejski trg)	P za knežjim dvorom	< stolpnice "pižame"	Sav. nabrežje	Špica	2 vstop. v Mest. gozd	1 vstop v MG pod Petričkom	Levški most
Savinjsko nabrežje (mimo cerkve sv. Danijela)	Mestna plaža	P za knežjim dvorom	< stolpnice "pižame"	Savinjsko nabrežje	Špica	2 vstop. v MG	Levški most
Ljubljanska ulica	lokal Populus	trgovina Tuš	Pigal	Plava laguna	Ski servis ob Koprivn.	Srednja šola za HVU	Levški most
Čopova - Cesta na Ostrožno	Savinjsko nabrežje	Savinjsko nabrežje	železn. prehod	križišče Dečkova	odcep Lava	<Koprivnica	PGD Ostr., Mercator
Kersnikova - Ul. mesta Grevenbroich	po Stanetovi in Miklošič.	Zdr. dom/Gimn. CC	Podhod - savinjska proga	Gasilska poklicna enota	naselje Pod gabri	odcep pošta Nova vas	Šmart. jez., dvorana Zlatorog
Stanetova ulica - Mariborska ulica	Mladin. center Celje	trgovina Lidl	Westnova vila	trgovina Spar	trgovina A2S	trgovina Merkur	Arena Petrol
Teharska cesta	ŽP	Teharska evangelič.	trgovina Mercator	Teharska steklar.	odcep Mestno pokop.	Mestno pokopališče	Stari grad
cerkev Sv. Jožefa (po Plečnikovi)	ŽP	Cesta na grad - Plečnikova	Pečnikova - Drobničeva	cerkev sv. Jožefa	→	→	Stari grad, Mestno pokopališče
Cesta v Laško	most v Laško	konec naselja Breg	Valentinin kotichek - Belej	gostišče Loger na Polulah	→	→	Miklav.hrib, Lovska kočja
Partizanska ulica	Laški most	Meškov studenec (Splav. brv)	Lisce	konec naselja Lisce	2 vstop v Mestni Gozd	1 vstop v Mestni Gozd	III. jasa, Petriček
I., III. jasa Miklavški hrib	Mestni park (Splav. brv)	Mestni park (Laški most)	Srčna pot	Srčna pot	I. jasa	pragozd v Mestnem gozdu	III. jasa, Miklavški hrib (s I. jase)
Stari grad (po Cesti na grad)	ŽP	Plečnikova	Dolarjeva	Cesta na grad	Cesta na grad	Cesta na grad	Stari grad
Stari grad (po Pelikanovi poti)	Laški most	Vogljajna, Pelikanova pot	Pelikanova pot	Pelikanova pot	Pelikanova pot	Pelikanova pot	Stari grad
Celjska kočja	→	→	→	Pečovnik (ob progji, čez Breg)	→	→	Celjska kočja, Grmada

Celje je majhno mesto. Podolgem ali počez ga prehodimo v eni uri. Večina (**66 %**) obravnavanih turističnih točk se nahaja v mestnem jedru (5-10 minut peš hoje od Glavnega trga). Desetina točk (> 30 minut peš hoje od Glavnega trga) se nahaja v oddaljenih mestnih soseskah (dvorana Zlatorog, Mc Donald's, Mestno pokopališče), na mestnem obrobju (Mestni gozd, Stari grad, cerkvi sv. Duha in sv. Miklavža) ali v bližnji okolici (Celjska koča, Grmada, Šmartinsko jezero, Letališče Levec, Levški most).

3.2.2.4 Prometna povezanost

Tri četrtine (**76 %**) turističnih točk ima v bližini (< 100 m) parkirišča. Do polovice (**52 %**) turističnih točk se lahko obiskovalci pripeljejo z javnim avtobusnim prevozom. Letos so vzpostavili 5 avtobusnih prog **Celebusa**, ki povezujejo mestno jedro s stanovanjskimi soseskami in nakupovalnimi središči (1: Ostrožno, 2: Nova vas, 3: Hudinja, 4: Ostrožno - Dečkova - Hudinja - Nova vas - Ostrožno, 5: Mestno pokopališče - Stari grad). Z lokalnim potniškim prometom še nista povezana Celjska koča in Šmartinsko jezero. Od lanskega leta je v Celju, Laškem, Žalcu in Polzeli na voljo sistem izposoje javnih koles pod skupnim imenom **Kolesce**. V Celju si lahko kolesa izposodimo na 16 lokacijah (februar, 2019). Skoraj vse turistične točke so dostopne s kolesom.

3.2.2.5 Dostopnost za gibalno ovirane osebe

Arhitektonske ovire onemogočajo dostop ljudem na vozičkih (in z vozički). So posledica naravnih ovir, zastarelih načinov gradnje in pa človeške nepozornosti - travnate površine, poti v Mestnem gozdu, stopnišča in hišni pragovi, tlak na neobnovljenih delih mestnega jedra, strme klančine, odpiranje vrat idr.

V raziskavi sva ugotovila, da **60 %** turističnih točk omogoča samostojni dostop gibalno oviranim osebam. Zanje so najboljše poskrbele javne ustanove, v katerih dostop omogočajo dvigala (PMC, MNZC, železniška postaja), klančine (ZAC), avtomatska vrata (knjižnica), talne označbe (železniška postaja) idr. Večina spomenikov in znamenitih zgradb se nahaja na mestnih ulicah in trgih, ki so jih v zadnjem desetletju začeli vzorno obnavljati. Še vedno so moteči vhodi (pragovi, težka vrata), tlak na neobnovljenih ulicah, višina recepcijskih pultov, dostopi do WC, širine prehodov, visoko nameščeni bankomati ipd.

PRAG IN TEŽKA VRATA onemogočajo samostojni vstop gibalno oviranim osebam - cerkev sv. Danijela.

3.2.3 Opremljenost in urejenost turističnih točk

3.2.3.1 Opremljenost

Večina kulturno-zgodovinskih objektov je opremljenih z **znakom** "Kulturna dediščina". Vse obravnavane točke so predstavljene na **medmrežju**. Najsodobnejše vabljive in čitljive predstavitve ponujajo javne ustanove, gostinci in trgovci. Turistične **literature** je dovolj, velikokrat pa so predstavitve nesodobne in neizvirne (prospekti, obvestila, vabila, letaki).

Pravijo, da "čas nikoli ne teče počasneje kot med čakanjem pred vrati edinega zasedenega stranišča". **Stranišča** ne opazimo, dokler ga nujno ne potrebujemo. Javna stranišča bi morala biti vedno in vsem dostopna, ustrezno razporejena, čista, intimna ter uporabnikom in okolju prijazna. Nadomeščajo jih plastična mobilna stranišča. V javnih ustanovah, gostinskih lokalih in športnih objektih so sanitarije zakonsko urejene. Na obravnavanih turističnih točkah ali v njihovi

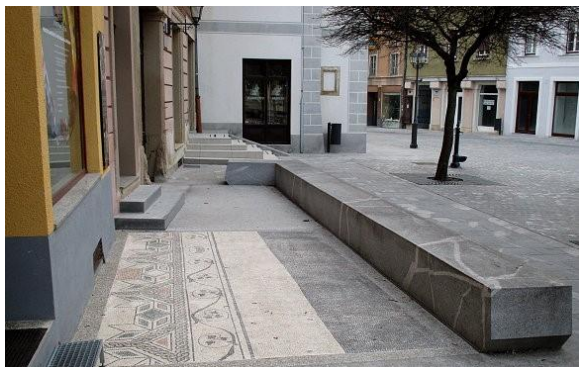
neposredni bližini so na voljo mobilna stranišča na nekaterih parkiriščih (Knežji dvor, Vrunčeva), v Mestnem parku, na Mestni plaži, na otroških igriščih na Savinjskem nabrežju in pri Drevesni hiši na III. jasi. V času prireditev v mestu postavijo dodatna mobilna stranišča. Z WC je opremljenih **77 %** obravnavanih točk. V Celju (razen omejeno dostopni WC na tržnici, zastareli WC na avtobusni in železniški postaji in mobilna stranišča) nimamo niti enega sodobno urejenega javnega stranišča.

MOBILNO STRANIŠČE na parkirišču Knežji dvor.

Pitniki s **pitno vodo** se nahajajo v Mestnem parku, na Glavnem in Muzejskem trgu, na trgu pri Metropolu, na otroškem igrišču pri dvorani Zlatorog in na Mestni plaži na Savinjskem nabrežju. V Liscah se nahaja Meškov studenec in na Skalni kleti Dornov studenec. Pitna voda je na razpolago pri tretjini (**32 %**) obravnavanih turističnih točk.

Klopi so uporabna ulična oprema vsakega mesta. Na njih počivamo, odlagamo stvari, beremo, telefoniramo, fotografiramo, malicamo, klepetamo.

Dobra polovica (**59 %**) obravnavanih turističnih točk je opremljenih s klopmi.

GRANITNA KLOP NA GLAVNEM TRGU označuje steno rimske mestne vile, ki je bila opremljena s stenskimi poslikavami, talnimi mozaiki in parnim ogrevanjem. (ZVKD Celje, 2017)

3.2.3.2 Urejenost

Večina turističnih točk je vzorno **urejenih** (srednja ocena je 4,6). Največ pomanjkljivosti sva zabeležila zaradi

- smeti, ki so ležale vsepovsod (Meškov studenec, Vodni stolp, Šeka, Street Workout na Šaranovičevi, park na Gledališkem trgu, Mestni park, sprehajališče ob Savinji).
- Smetnjaki so bili ponekod polni ali uničeni (spomenik Primoža Trubarja in A. M. Slomška, park na Gledališčem trgu, Umetniška četrt).
- Na nekaterih točkah je bila neurejena celotna okolica (Gostilna Amerika - parkiranje, polni smetnjaki, parkirišče s šopi trave, parna lokomotiva, Kwartirna hiša - dvorišče, Špital - zabojniki za smeti, mah, uničen tlak, parkiranje, Hala Golovec - neurejeno in nepospravljeno parkirišče).
- Ponekod je bila uničena oprema (Celjski biseri, otroško igrišče na Savinjskem nabrežju).

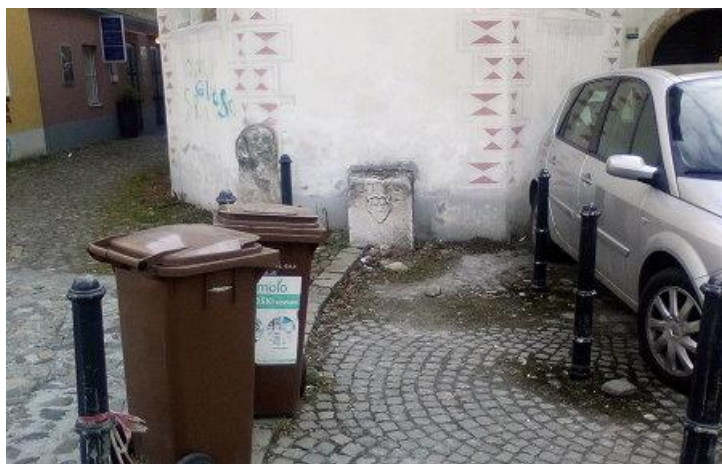
Prava **celjska sramota** pa je Heraklejev tempelj.

JESENSKI KUP LISTJA V ZIMSKEM MESTNEM PARKU.

NEUREJENA OKOLICA VODNEGA STOLPA.

BRANIK, KAMNITO PUŠČICO IN KAPELO SV. ELIZABETE KAZIJO SMETNJAKI, GRAFITI, PARKIRIŠČE IN RAZTROSENE SMETI.

3.3 Neizkoriščene možnosti

*V raziskavi sva opozorila na nekatere **pomanjkljivosti** in predlagala **izboljšave**. Poiskala sva nekatere vsebine in zanimive točke v Celju, ki ostajajo neizkoriščene in bi jih lahko vključili v turistično ponudbo knežjega mesta.*

Naravne znamenitosti

- Studenci v mestu (Meškov v Liscah, Dornov na Skalni kleti).
- Sprehajališče na obali Savinje nima vsebine (ribolov, poplave v mestu, table za rekreacijo, kamnite klopi...).
- Geološka in kamninska pestrost Miklavškega in Grajskega hriba.
- Zelenje mesta (zaščitena drevesa, zelenice, parki).

Zgodovinske znamenitosti

- Celjski protestantizem in Primož Trubar.
- Industrijska vloga Celja nekoč (Cinkarna, Toper, Emo, Aero, Metka, Zlatarna, Libela, Etol idr.).
- Južna železnica - celjsko okno v svet.
- Tematske poti, prilagojene šolskemu delu (sodelovanje s šolami).

Kulturno-umetniška in tehniška dediščina

- Tematska strokovna vodenja (arhitektura, urbanizem, tehnična dediščina, okoljski problemi, naravne nesreče, celjski literati idr.).
- Spomeniški in arhitekturni okras knežjega mesta.
- Celjska folklor, zborovsko petje, ples, književnost, gledališče.
- Tehniški spomeniki v Celju (stara Cinkarna, premikalka Šeka, parna lokomotiva, čistilna naprava Tremerje, protipoplavna zaščita mesta).

Športno-rekreacijsko področje

- Otroška igrišča (ne vključena) in zabava v mestu (razdrobljena ponudba).
- Kolesarske poti po celjski okolici.
- Razvoj celjskega planinstva in alpinistični dosežki.
- Planinske poti po celjski okolici in planinske postojanke.
- Konjeništvo v Celju.
- Celjski športniki in športni dosežki.

Gostinska ponudba

- Povezati gostinsko ponudbo z vsebinami (srednjeveške jedi, delavska prehrana, vegetarijanska, energetska, dietna idr. prehrana).
- Zanimivosti celjskih gostiln (zgodovina, ponudba).
- Izobraževalne vsebine celjskih gostincev (gradiva z recepti, prehranske vrednosti, diete, tečaji idr.).

Dostopnost

- Nekatero spletno predstavitev urediti bolj pregledno, jih posodobiti in omogočiti e-komunikacijo. Veliko predstavitev je samo v slovenskem jeziku. Turistične literature je dovolj, velikokrat pa zmanjka idej za sodobne in izvirne predstavitve (prospekti, obvestila, vabila, letaki, spletne predstavitve).

- Prilagoditve za osebe s posebnimi potrebami (označiti možnost dostopa, zvočne datoteke na spletu in razstavah, predstavitve v brajici in v tipni obliki idr.).
- Z lokalnim potniškim prometom povezati Celjsko kočo in Šmartinsko jezero.
- S kolesom po Celju - izposojajo koles vključiti v turistično ponudbo.

Opremljenost in urejenost

- Obnoviti znake "Kulturna dediščina".
- Postaviti več stalnih tabel po mestu s tematskimi vsebinami (zgodovina, kultura, umetnost, rekreacija, arhitektura).
- Urediti javna stranišča. V Celju nimamo niti enega sodobnega javnega stranišča.
- Dosledno skrbeti za čistočo in vzdrževanost javnih površin (neurejeno območje Heraklejevega templja, neurejen vodnjak v parku, neizpraznjeni smetnjaki na otroških igriščih in avtobusnih postajališčih idr.).
- Smiselno urediti zelene površine (senca, klopi, oprema s smetnjaki, pitna voda, stojala za kolesa idr.) in jih vključiti v tematsko turistično ponudbo.

NEKDANJI VODOMET Z ZLATIMI RIBICAMI PROPADA ŽE DESETLETJA

Celje je majhno mesto in razdrobljenost ponudbe in ponudnikov škodi. Potrebno je

- evidentirati vsebine in turistično zanimive točke ter jih povezati "pod eno streho",
- jih sistematično, enotno in zanimivo predstaviti in reklamirati,
- k sodelovanju povabiti
 - društva invalidov (nasveti za ureditve turističnih točk),
 - športna društva, zdravstvene delavce (nasveti za ureditve, rekreativne vsebine, navodila idr. z različnih področij športa, rekreacije, dietne prehrane),
 - gostinstvo (povezati z vsebinami in ponudbami različnih vrst hrane - mesna, vegetarijanska, dietna, otroška idr.),
 - šole in strokovnjake z različnih področij (tematske vsebine) ter
- vsebine vključiti v turistično ponudbo širšega območja.

4 ZAKLJUČEK

Na začetku dela sva predvidevala, da bo najin zbirnik novost v treh vsebinah: časovna oddaljenost, omogočen dostop gibalno oviranim osebam in urejenost turističnih točk. Prepričana sva bila, da bova za vsako vsebinsko področje našla najmanj eno neizkoriščeno možnost, ki jo bova lahko ponudila za obogatitev turistične ponudbe v Celju. Vsa najina predvidevanja sva preseгла. Ugotovila sva, da tretjina (38%) turističnih točk⁶ ponuja prilagojene tematske vsebine. Večina obravnavanih turističnih točk je solidno predstavljena na spletu ali v tiskani obliki. Dve tretjini turističnih točk je z Glavnega trga peš dostopnih v desetih minutah. 60 % obravnavanih turističnih točk je dostopnih za gibalno ovirane osebe, 77 % jih je opremljenih s straniščem, tretjina s pitno vodo in polovica s klopami. Urejenost turističnih točk sva ocenila s srednjo oceno 4,6. Na koncu sva zabeležila 29 pomanjkljivosti in predlogov za izboljšanje turistične ponudbe.

Občina je v zadnjih letih za turistično infrastrukturo namenila 15,8 milijona evrov (Kuralt, 2015). Obnovili so veliko kulturnih spomenikov. Javne ustanove so opravile svoje delo, postavile vrhunske razstave in organizirale številne aktivnosti in dogajanja. Smiselno so uredili rekreacijsko ponudbo (Mestni gozd, Celjska koča, Šmartinsko jezero). Celje je že desetletja sejmsko mesto. (Zavod Celeia Celje)

Kljub temu so številne možnosti še neizkoriščene. V stanovanjskih soseskah se nahajajo kakovostna otroška igrišča in gostinski lokali. Neizkoriščena je tehniška dediščina v mestu. Celje je sejmsko mesto, ki pa ne zna povsem pritegniti sejmskih obiskovalcev s spremljajočimi dejavnostmi. Mestno jedro bi lahko obogatili s celoletnimi dejavnostmi po vzoru noveletne Pravljične dežele. Uredili bi več tematskih poti po mestu (šolske skupine) s prostim dostopom in navodili na spletu. Pot ob Savinji bi opremili kot rekreacijsko ali učno pot s postajami. Po mestu bi postavili stalne informativne table z različnimi vsebinami in uredili javna stranišča.

K oblikovanju turistične ponudbe je potrebno pritegniti društva, ustanove in strokovnjake z različnih področij. Vso ponudbo bi bilo potrebno zbrati na enem mestu in jo poenotiti. Največji problem je, "ker vsak deluje zase, namesto da bi ponudniki turističnih storitev stopili skupaj in naredili enoten, celovit produkt. Turist naj dobi v paketu doživetje, zgodbo, hrano in namestitev." (Kuralt, 2015).

Vse to pa so teme za nadaljnje podrobneje raziskovanje.

⁶ 100 obravnavanih točk turistične ponudbe

Viri in literatura

1. Bračič, V. in soavtorji (1983). *Sodobni svet*, II.del. Maribor: Obzorja.
2. Celje (2007). *Turistični vodnik*. Nazarje: Argos.
3. Celje. *Kulturno-zgodovinska in umetnostna dediščina*, dostopno na <http://www.facka.si/gradiva/zgo/KZDC/index.html>
4. Cvirn, J. in Šepetavc, A. (2000). *Celje: knežje mesto*. Vodič. Celje: MOC.
5. Goropevšek, B. (2001). *Stoletje v Celju*. Celje: FitMedia.
6. Jeršič, M. (1985). *Turistična geografija*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
7. Kuralt, Š. (2015). *Celje ima turistično infrastrukturo, vsebine še ne*. Dostopno na <https://www.delo.si/novice/slovenija/celje-ima-turisticno-infrastrukturo-vsebine-se-ne.html>
8. Lednik, A. (2018). *Turisti odkrivajo Celjsko*, dostopno na <https://www.vecer.com/tuji-turisti-odkrivajo-celjsko-6462326?mView=1&tmpl=component>
9. Luževič, M. (1998). *Turizem, v Obča geografija za 1. letnik SŠ*. Ljubljana: DZS.
10. Orožen, J. (1980). *Oris sodobne zgodovine Celja in okolice*. Celje: KSOC.
11. Spletni portal [Celje.si](http://www.celje.si), spletni portal, Zavod za kulturne prireditve in turizem Celeia Celje, dostopno na www.celje.si
12. *Turizem, Podatkovni portal SI_STAT*. Statistični urad RS, dostopno feb. 2019 na <https://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Ekonomsko/Ekonomsko.asp#21>
13. *Turizem v številkah 2017*. Dostopno feb. 2019 na https://www.slovenia.info/uploads/dokumenti/tvs/tvs_turizem_v_stevilkah_2017.pdf
14. Veljković, B. in soavtorji (2014). *Uvod v osnove in teorijo turizma*. Maribor: FT.
15. Zorko, D. (1999). *Uvod v turizem*. Učbenik za srednje šole. Ljubljana: ZRSŠ.
16. Žerič, D. (2011). *Celeia, Cilli, Celje*. Celje: PMC.

Viri fotografij:

- Foto arhiv Heureka (Klub mladih raziskovalcev, IV. osnovna šola Celje, DVD 2000-2018)
- <https://www.celje.si/sl> (Zavod Celeia Celje)
- <http://www.facka.si/gradiva/zgo/KZDC/index.html> (Kulturno-zgodovinska in umetnostna dediščina Celja)
- Fotografije brez navedenega vira je posnel Tine Preložnik.

Priloga

Slovar strokovnih izrazov

"Jakost turističnega prometa - pokazatelj turističnega prometa, primeren predvsem za primerjavo posameznih turističnih krajev, na osnovi primerjave števila prenočitev glede na število prebivalcev kraja; št. nočitev/preb. kraja ali občine

Naravno zdravilišče - Naravna zdravilišča so zavodi, ki z uporabo naravnih zdravilnih sredstev (mineralno, termalno vodo, blatom, peskom, plini, klimo) preprečujejo obolenja in zdravijo bolnike z medicinsko rehabilitacijo pod stalnim zdravniškim nadzorstvom. Za uradno priznana naravna zdravilna sredstva morajo biti določene indikacije in kontraindikacije. Naravna zdravilišča morajo imeti urejene zdraviliške prostore, zdravstveno, strokovno in drugo osebje. Razvijajo lahko tudi turistične, gostinske, in druge storitve, toda nikakor na škodo primarne dejavnosti.

Namestitveni objekti (osnovni): hoteli, penzioni, apartmaji in dopolnilni: počitniški domovi, kampi, zasebne sobe

Nastanitvene zmogljivosti - Nastanitvene zmogljivosti izražamo s številom sob in ležišč, ki so na voljo turistom v posameznih mesecih. Pri ležiščih štejemo stalna in pomožna ležišča.

Povprečna letna zasedenost ležišč - Povprečno letno zasedenost ležišč v turizmu izračunamo po številu ležišč, ki so bila na voljo turistom v posameznih mesecih ali letu. Odstotek zasedenosti vseh ležišč izračunamo: $\text{število prenočitev} \times 100 / \text{število ležišč} \times \text{št. dni}$

Povprečna doba bivanja gostov - št.prenočitev / št.gostov

Prenočitev je vsaka noč, ki jo turist dejansko preživi v nastanitvenem objektu (prespi ali se tam le zadržuje) ali ko je tam le prijavljen (njegova fizična navzočnost ni nujna).

Prihodi turistov v nastanitveni objekt so opredeljeni s številom oseb, ki prispejo v nastanitveni objekt in se tam prijavijo. Upoštevajo se vse osebe ne glede na starost (torej tudi otroci, za katere so prenočitve brezplačne).

Turist je oseba, ki potuje zaradi preživljanja prostega časa, sprostitve, poslov ali iz drugih razlogov, vendar ne zaradi zaslužka, in ki prenoči vsaj eno noč v gostinskem ali kakem drugem nastanitvenem objektu v kraju zunaj svojega običajnega okolja.

Turistična opremljenost - osnovna turistična ponudba s pripadajočimi objekti, prometna in komunalna infrastruktura

Turistična potovanja - Turistična potovanja so vsi odhodi od doma z najmanj 1 prenočitvijo, vendar ne z več kot 365 prenočitvami, in to iz prej navedenih razlogov. Vsako potovanje zajema pot in bivanje. Ima lahko več vmesnih točk postanka, a glavni cilj je le eden. Prav tako je le en glavni razlog, in to je tisti, brez katerega tega potovanja ne bi bilo.

Turistični kraj - Turistični kraj je glede na statistične definicije in merila kraj, ki nudi privlačne možnosti za bivanje (naravne lepote, zdravilni vrelci, kulturnozgodovinski spomeniki, kulturne, zabavne in športne prireditve itd.), komunikacijske možnosti (možnost dostopa, prometne zveze itd.) in receptivne možnosti (namestitveni objekti s spremljajočimi trgovskimi, obrtniškimi, poštними in drugimi storitvenimi objekti, pa tudi parki, sprehajališča, kopališča ipd.)."

(Luževič, 1998; Turizem v številkah, 2017; Veljković, 2014)